Statsforvalteren i Agder

Vår dato: 02.10.2026
Vår ref.: 2025/1462
Deres dato:
Deres ref.:

LINDESNES KOMMUNE

Ytre Sandgate 25A
4514 MANDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Thor Andre Iversen, 38 17 62 71

Henvendelse - vedlikehold eller investering - finansiering private barnehager

På seminaret om finansieringsforskriften for private barnehager 24. september ble det stilt spørsmål fra Lindesnes kommune som Statsforvalteren opplyste ville bli besvart på et senere tidspunkt.

Spørsmålet Statsforvalteren ble bedt om å følge opp, var om en utgiftspost skulle anses som en påkostning (investeringsutgift) eller et vedlikeholdstiltak.

Statsforvalterens myndighet
Statsforvalteren har en alminnelig veiledningsplikt innen sitt myndighetsområde, jf. fvl. § 11.

Rettslig utgangspunkt
Kommunen skal gi grunntilskudd til private ordinære barnehager per heltidsplass, jf. finansieringsforskriften § 6 og barnehageloven § 19 a første ledd. Av barnehageloven § 19 a første ledd følger det at:

> *Kommunen skal gi grunntilskudd til private barnehager som har rett til tilskudd etter § 19 første eller andre ledd. Grunntilskuddet skal beregnes ut fra **ordinære driftsutgifter** i kommunale barnehager, fratrukket administrasjonsutgifter, pensjonsutgifter, arbeidsgiveravgift på pensjonsutgifter og utgifter som dekkes av andre tilskudd enn rammetilskuddet til kommunen og pålagte kommunale egenandeler knyttet til slike tilskudd. Grunnlaget for beregningen er det siste tilgjengelige kommuneregnskapet.*

Det følger av forarbeidene til barnehageloven § 19 a (Prop. 138 L (2024-2025) s. 96) at:

> *«Departementet viser til at kommuneregnskapet er utgangspunktet for beregningen av driftstilskuddet til private barnehager. Vurderingstemaet for å beregne tilskuddet er imidlertid ikke – og skal heller ikke være – kommuneregnskapet, men kriteriene i regelverket. Vurderingstemaet for å beregne tilskuddet fremgår ikke nødvendigvis av kommuneregnskapet, selv om det kan være samsvar mellom vurderingstemaene for tilskudd og kommuneregnskapet. Kommunen må derfor*

gjøre en selvstendig vurdering av om kriteriene i regelverket er oppfylt uavhengig av hvor kostnaden er plassert i kommuneregnskapet. Kommunen må likebehandle private og kommunale barnehager i vurderingen.»

Statsforvalteren veileder
Utgangspunktet er at kommunen må foreta en konkret og selvstendig vurdering av om den aktuelle utgiften skal klassifiseres som vedlikehold eller påkostning.

Etter ordlyden og forarbeidene omfatter «ordinære driftsutgifter» utgifter knyttet til basistilbudet i barnehagen. Etter forarbeidene til barnehageloven § 19 a omfatter driftsutgifter blant annet lønn til ansatte, leker, renhold, vedlikehold, vaktmestertjenester, forsikring og strøm. Vedlikeholdsutgifter er dermed beskrevet i forarbeidene som driftsutgifter og skal holdes innenfor de ordinære driftsutgiftene.[1] Påkostninger vil normalt ha karakter av kapitalutgifter og falle utenfor de ordinære driftsutgiftene som inngår i beregningsgrunnlaget for grunntilskuddet.[2]

Utgifter som oppstår sjelden og har preg av engangsutgifter, kan tale for at utgiften ikke er en ordinær driftsutgift. Momentet om engangsutgifter kan likevel ikke være avgjørende alene, ettersom også vedlikeholdstiltak kan være sjeldne og omfattende.

Selv om finansieringsforskriften og barnehageloven ikke inneholder egne definisjoner av vedlikehold og påkostning, kan kommunal regnskapsstandard nr. 4 (KRS 4) gi veiledning ved den konkrete vurderingen. Standarden regulerer ikke tilskuddsregelverket etter barnehageloven direkte, men beskriver et etablert skille mellom vedlikeholdsutgifter og investeringsutgifter som kan være relevant som tolkningsmoment.

Vedlikehold har som formål å bringe et bygg tilbake til opprinnelig standard eller å opprettholde eksisterende funksjon. Dette innebærer arbeider som må utføres for å hindre forfall som følge av jevn og normal slitasje. Typiske vedlikeholdsutgifter er utgifter som er nødvendige for å opprettholde bygget på et fastsatt kvalitetsnivå, og derved gjøre det mulig å bruke det til sitt tiltenkte formål innenfor forventet utnyttbar levetid.[3]

Påkostninger (investeringsutgifter) vil derimot typisk være tiltak som hever standarden, medfører en vesentlig forbedring eller forlenger levetiden utover opprinnelig nivå.[4]

Momentene er relative og innebærer blant annet en vurdering av utgiftens størrelse, om tiltaket medfører en forbedring eller standardheving av bygget, og om det forlenger levetiden utover det opprinnelige forutsatte nivået. Et moment er om utgiften er vesentlig. Dette momentet er imidlertid ikke avgjørende alene. Etter KRS 4 er vesentlighetsgrensen for investeringer i varige driftsmidler som utgangspunkt 100 000 kroner. En utgiftspost kan inngå i en investering selv om utgiften i det enkelte

---

[1] Prop. 138 L (2024–2025) - regjeringen.no jf. 9.4.1 og 9.2.5.1, jf. s. *94 «Tilskudd til drift er hovedfinansieringen av private barnehager. Driftstilskuddet skal dekke kostnader til løpende driftsutgifter som for eksempel lønn til ansatte, leker, vedlikehold, renhold og strøm.»* Jf. s. 95: «Kommunen skal dekke kostnader til ordinær drift som ikke dekkes av andre offentlige tilskudd og foreldrebetaling. Dette omfatter blant annet utgifter til grunnbemanning, mat, leker, turer, inventar og utstyr, og administrasjon av den enkelte virksomhet/barnehage (styrer/daglig leder). Videre omfatter det utgifter til drift av barnehagelokaler, herunder renhold og vaktmestertjenester, strømutgifter, vann og avløp mv.»
[2] Jf. Forskrift om finansiering av private barnehager (finansieringsforskriften) - Kapittel 3 – Tilskudd til eiendom - Lovdata, jf. merknaden til § 13 og Prop. 138 L (2024–2025) - regjeringen.no jf. avsnitt 9 2.5.1, jf. s. 96: «Departementet viser videre til at bestemmelsen avgrenser uttrykkelig mot utgifter som dekkes av andre tilskudd enn rammetilskuddet til kommunene og pålagte kommunale egenandeler knyttet til slike tilskudd. Hensynet til likebehandling av private og kommunale barnehager vil ivaretas gjennom kriteriene for slike tilskudd.»
[3] Kommunal regnskapsstandard nr. 4 – (KRS): Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet – Foreningen for god kommunal regnskapsskikk se punkt 3.3.2.
[4] Kommunal regnskapsstandard nr. 4 – (KRS): Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet – Foreningen for god kommunal regnskapsskikk se punkt 3.3.1.

år er lavere enn 100 000 kroner, dersom tiltaket samlet sett utgjør en investering som strekker seg over flere år. Tilsvarende kan en utgift over 100 000 kroner, etter en konkret vurdering, være å anse som vedlikehold.[5]

Konklusjon
På bakgrunn av ordlyden i barnehageloven § 19 a og forarbeidene må det foretas en konkret og selvstendig vurdering av om den aktuelle utgiften skal klassifiseres som vedlikehold eller påkostning, og dermed inngå i eller falle utenfor de ordinære driftsutgiftene.

Med hilsen

Grethe Elise Østerud Pettersen (e.f.)
seksjonsleder
Seksjon utdanning

Thor Andre Iversen
rådgiver
oppvekst- og vergemålsavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

Kopi til:
Anita Grønås
Tove Mydland

[5] Kommunal regnskapsstandard nr. 4 – (KRS) – Foreningen for god kommunal regnskapsskikk se punkt. 3.2 med underpunkt 5 og 8.